

اجرای اپراتیک آرش کمانگیر، برنامه افتتاحیه جشنواره تیرگان/ سیما حسین زاده

هنر — June 27, 2013 16:25 — 0 Comments

گفت وگو با مازیار حیدری هنرمند موسیقیدان و رهبر ارکستر

آیکات ICOT گروهی از آهنگسازان و موسیقیدانان ساکن تورنتو هستند که در سال ۱۳۹۰ با برگزاری تور شب پیانوی ایرانی در دو ایالت انتاریو و کبک رسماً آغاز به فعالیت کردند. این گروه به صورت کاملاً مستقل منحصرأ به برگزاری کنسرت و انتشار آثار موسیقی برای دوستداران هنر می پردازد. با توجه به این که آیکات در مراسم افتتاحیه جشنواره تیرگان اجرای اپراتیک آرش کمانگیر را برای اولین بار به روی صحنه خواهند برد به سراغ مازیار حیدری یکی از آهنگسازان این گروه و رهبر ارکستر آن رفتیم تا با فعالیت هایشان بیشتر آشنا شویم.

مازیار حیدری نوازندگی پیانو را از سال ۱۳۵۹ زیر نظر اردشیر روحانی، از اساتید برجسته پیانو آغاز کرده و از کلاس های پیانوی انجمن فرهنگی ایران - اتریش بهره برده است. او بیش از ۱۰ سال آهنگساز، دستیار رهبر و نوازنده پیانو ارکستر موسیقی ملی ایران بوده و هم اکنون دانشجوی رهبری ارکستر دانشگاه تورنتو، دستیار رهبر ارکستر سمفونیک دانشگاه تورنتو، عضو بخش آموزش ارکستر سمفونیک تورونتو Symphony Orchestra Toronto و همچنین نوازنده پیانوی ارکستر تورونتو Orchestra Toronto است. حیدری تدریس و سایر فعالیت حرفه ای موسیقی خود را به عنوان پیانیست، آهنگساز و رهبر ارکستر در کانادا ادامه می دهد.

آیکات به چه مناسبت و چه کارهایی تا به حال انجام داده است؟



مازیار حیدری رهبری ارکستر مراسم افتتاحیه تیرگان 2011 را برعهده داشت و امسال نیز چنین وظیفه ای را برعهده دارد



مازیار حیدری

اجرای اپراتیک آرش کمانگیر تقریباً به عنوان اولین تجربه لیکات در چنین مقیاس گسترده ای خواهد بود. البته برای اولین بار در مقیاسی کوچکتر گروه آیکات اجرایی شبیه این را در "شعر نو، نوای نو" داشت که موسیقی، کلام و روایت کلام یا به اصطلاح خوانش شعر بود و با موسیقی همراه. در "شعر نو، نوای نو" موسیقی کوارتت زهی داشتیم که فقط چهار نوازنده زهی بودند، اما در این اجرا چهل نوازنده داریم که ترکیب ارکستر سمفونیک خواهد بود. این ارکستر سمفونیک به نام آیکات نام گذاری شده است و قرار است فعالیت آن در کانادا ادامه داشته باشد. در واقع اجرای مراسم افتتاحیه تیرگان به نوعی آغاز کار ارکستر سمفونیک آیکات نیز خواهد بود. زمانی که ایده اجرای آرش کمانگیر را در گروه مطرح کردیم و به توافق رسیدیم با نویسندگان و کارگردانان مختلفی مشورت شد تا اینکه با آقای سیاوش شعبانپور آشنا شدیم که زحمت نویسندگی متن و کارگردانی کار را به عهده گرفتند. متنی که ما با توافق همدیگر از شعر آرش کمانگیر سیاوش کسرایی گرفتیم و آقای شعبانپور وظیفه نوشتن متن نمایش را قبول کردند. قرار است که علاوه بر خواندن شعر سیاوش کسرایی در این اپراتیک یا همان شبهه اپرا، اشعاری از نیما یوشیج و احمد شاملو در بین قطعاتی از شعر کسرایی اجرا شوند. این اجرا ضمن برای خواننده سوپرانو و ارکستر نیز در نظر گرفته شده است. بنابراین کل کار براساس شعر سیاوش کسرایی خواهد بود و در بین بازی بازیرگان لحظات متفاوتی است که موسیقی با صدای خواننده سوپرانو کاملاً اجرا می شود و اشعاری که خوانده می شوند هم از کسرایی، هم از نیما یوشیج و هم از شاملو است ترکیبی از موسیقی، کلام و بازی بازیگران و بعد سومی هم خواهیم داشت از نمایش طرح های توکا نیستانی از آرش کمانگیر که این طرح ها بر روی صفحه نمایش پشت ارکستر مقابل دیدگان تماشاگر خواهد بود. این برنامه شامل سه جزء اصلی است که جزء اول آن بازیگران هستند که موقع اجرا در ردیف اول قرار خواهند گرفت، جزء دوم که در واقع در وسط صحنه قرار خواهند گرفت ارکستر و خواننده است و جزء سوم پرده ای خواهد بود که بر روی آن طرحها به نمایش درخواهد آمد. در کنار اینها ما جلوه های ویژه برای نورپردازی و صداگذاری های مربوطه را نیز خواهیم داشت.

تعداد افرادی که درگیر این پروژه بوده اند حدود 80 نفر هستند که شامل 40 نفر ارکستر، 11 نفر گروه کر، پنج نفر بازیگر و بقیه هم به عنوان عوامل پشت صحنه مثل طراح نور، مدیریت صحنه و گروه فیلمبرداری و ... زحمت می کشند. به هر حال پروژه ی عظیمی است که برای اولین بار در تاریخ فستیوال تیرگان به روی صحنه خواهد رفت.

نکته دیگر هم این است که تمام افرادی که در این پروژه دخیل هستند همه متخصص در کار مربوط هستند از آهنگسازان گرفته تا کارگردان، رهبر ارکستر، بازیگران، نوازندگان، طراح صحنه، نور و صدا... و این باعث افتخار است که در قالب یک تیم حرفه ای می خواهیم کار اجرا کنیم و نکته جالب این که همه این افراد اهل تورنتو هستند و فقط خواننده گروه از ایرانیان مقیم اتریش است. ما در این پروژه هماهنگی بسیار خوبی با تمامی افراد درگیر پروژه داشتیم و فکر می کنم نکته قابل تاملی است که توانستیم در قالب یک مجموعه بسیار خوب و هماهنگ کار را تا به امروز انجام دهیم.

چرا آرش کمانگیر را برای اجرای اپراتیک انتخاب کردید؟

یکی از دلایل این بود که در فستیوال تیرگان یکی از المان های اصلی آرش کمانگیر بوده است. قبلاً آقای سهیل پارسا به صورت نمایش این روایت را کار کرده اند البته نه به این شکلی که ما کار می کنیم و ما فکر کردیم که همچنان می توان روی این موضوع کار کرد. تم های زیادی همچون امید، عشق به میهن در بین ما ایرانیان و جاودانگی جزو مواردی هستند که در داستان آرش کمانگیر وجود دارند و اتفاقاً تم هایی هستند که همیشه در تیرگان هم مطرح بوده و می توان به آنها پرداخت. ضمن اینکه تا به حال اجرایی به این شکل از آرش کمانگیر نبوده است.

فکر می کنید اجرای اپراتیک آرش کمانگیر برای مخاطب چه پیام و یا تجربه متفاوتی خواهد داشت؟

فکر می کنم حتماً تجربه متفاوتی خواهد بود. ما ایرانیان به دلایلی از فضای اپراتیک که به همراه موسیقی زنده باشد دور افتاده ایم. قبل از انقلاب ایراهای ملی مثل سهند دلاور توسط احمد دژمان نوشته شده و یا اپرای بیژن و منیژه توسط حسین دهلوی آهنگسازی شده است، خب اینها حدود 40 سال قبل انجام شده و دیگر کاری به این شکل از 40 سال پیش صورت نگرفته است. ضمن اینکه ما هم ادعایی نداریم که به سمت اپرا رفته ایم چون که اپرا تعریف خاص خود را دارد، ما مخصوصاً اسم این اجرا را روایت اپراتیک گذاشته ایم برای اینکه شبیه اپرا است و نمی توانستیم تمام المانهای اپرا را داشته باشیم مثلاً دکور و یا خواننده که ما فقط یک خواننده واقعی اپرا داریم و بقیه بازیگرانی هستند که به صورت راوی هستند یعنی شعر را می خوانند و اجرا می کنند ولی به هر حال برای مخاطب ایرانی به دلیل این کمبود و یا فاصله ای که با اپرا و یا نمایش موزیکال در طول 40 سال گذشته افتاده است فکر می کنم جذابیت خاص خود را داشته باشد.

کمی از تجربه تان در جشنواره تیرگان دوسال پیش برای ما بگویید؟

در تیرگان دو سال پیش حقیقتاً قرار نبود من کاری و یا اجرایی داشته باشم به هر حال کمتر از یک سال بود که به تورنتو آمده بودم و درگیر انجام کارهای شخصی و حرفه ای بودم و فرصت کافی برای اقدام جهت داشتن یک اجرای جدی در فستیوال نداشتم، اما قرار بود که برای مراسم اختتامیه نوازندگی پیانو به همراهی آوازخوانی کاملیا دارا داشته باشم، اما یک هفته مانده به شروع به کار فستیوال تیرگان مسائلی پیش آمد که گروهی که برای مراسم افتتاحیه تعیین شده بودند نمی توانستند به کانادا سفر کنند و آقای آریین نژاد از من خواستند که در فرصت بسیار کم باقی مانده برنامه ای جهت اجرا آماده کنم. با توجه به تجربه ده ساله ای که داشتم توانستم از پس کار بریبایم و برنامه ای خوب برای مراسم افتتاحیه با همراهی دوستان خوبم در مجموعه تیرگان به روی صحنه ببرم و فکر می کنم نتیجه کار هم خوب بود و توانستیم اجرای درخور و شایسته ای برای جشنواره تیرگان داشته باشیم.

چرا می خواهید برای تیرگان چنین پروژه عظیمی را به روی صحنه ببرید؟ و تا امروز که حدود سه هفته به افتتاح جشنواره باقی ست چقدر زمان صرف آماده کردن آن کرده اید؟

ما تا امروز حدود هشت ماه است که به صورت جدی بر روی این اجرا کار می کنیم. همانطوری که می دانید تیرگان یکی از بزرگترین گردهمایی های فرهنگی

- هنری ایرانیان خارج از کشور است که هر دو سال یکبار برگزار می شود و در طول سه روز برگزاری جمعیتی نزدیک به 120 هزار نفر بازدید کننده را به خود جذب می کند و این واقعا به نظرم در سطح جهان مثال زدنی و بی نظیر است. فکر می کنم باید به یک مساله هم در مورد مدیریت تیرگان اشاره کنم و اینکه تیرگان توسط مدیران خیلی خوبی اداره می شود که این افراد وقت خود را به صورت کاملا داوطلبانه در جهت معرفی فرهنگ و هنر ایرانی صرف می کنند و این واقعا باارزش و قابل تقدیر است. من هم به عنوان یک هنرمند حرفه ای همیشه دوست داشتم در این رویداد فرهنگی سهمی هر چند کوچک داشته باشم.

با توجه به اینکه زبان اجرا فارسی است آیا تدابیری برای مخاطبان غیر ایرانی که فارسی نمی دانند هم دارید؟

- معمولا اجراهای اپراتیک زیرنویس دارند یعنی پرده ای در سالن است که برای کسانی که نیاز دارند زیرنویس نمایش داده می شود. چون ممکن است حتی زبان شما انگلیسی باشد، اما زبان اجراهای مشهور دنیا به ایتالیایی و آلمانی است، بنابراین نمایش زیرنویس امر معمول و متداولی در سطح دنیا برای چنین اجراهایی است، اما به دلیل هزینه مالی بالا ما نمی توانستیم زیرنویس بر روی پرده داشته باشیم. قرار است برای هر قسمت به صورت خلاصه مطالبی آماده بکنیم. ضمن اینکه روی پرده نمایش اعلام هر قسمت نشان داده شود.

آیا شما در تلاش هستید که در آینده، با تیمی که قرار است برای تیرگان به روی صحنه بروید، در اجرای اپراتیک همکاری داشته باشید؟

- ما برای کار با همدیگر و اجرای اپراتیک به این شکل هیچ مشکلی نداریم، تنها مشکل ما پشتیبانی و حمایت مالی است که جهت ادامه کار به این شکل به آن نیاز داریم. این کار به هر حال کار عظیم فرهنگی - هنری است که نیاز به کمک های مالی خوبی دارد. هر چند که برای این کار حمایت هایی داشته ایم، اما کافی نبوده اند. متأسفانه سرمایه گذاران ایرانی مایل به انجام ریسک در این زمینه نیستند. من فکر می کنم سرمایه گذاری و حمایت مالی از چنین کاری مانند خرید یک فرش نفیس ایرانی است که به مرور زمان و صبر زیاد به بار خواهد نشست و ثمر خواهد داد. به نظرم اگر پروژه آرش کمانگیر حامیان مالی خوبی داشته باشد ما می توانیم یک تور فرهنگی - هنری خوب در زمینه فرهنگ و موسیقی ایرانی برای کل آمریکای شمالی برگزار کنیم. و یک نکته را باید اشاره کنم این که ما خوشبختانه برای اولین اجرای اپراتیک از حمایت های خوب مجموعه تیرگان برخوردار بوده ایم و از همینجا کمال تشکر را از کادر تیرگان داریم.

پی نوشت:

اجرای اپراتیک آرش کمانگیر برنامه ی افتتاحیه جشنواره تیرگان است و پنجشنبه 18 جولای 2013 ساعت 9 شب در صحنه ی وست جت هاربر فرانت سنتر برگزار می شود.

چگونگی نحوه ی تهیه ی بلیت برای این برنامه :

1- آنلاین: به آدرس اینترنتی <http://tirgan.ca/ticketed-events> مراجعه و روی برنامه ی افتتاحیه TIRGAN OPENING CEREMONY کلیک کنید. لطفن به خاطر داشته باشید که برای تهیه ی آن لاین بلیت باید در وبسایت Harbour Front Centre ثبت نام کنید. با رجوع به لینک زیر و کلیک روی برنامه ی افتتاحیه، وبسایت مستقیم شما را به مراحل فوق راهنمایی خواهد کرد.

2- تلفنی: با شماره ی 4000-973-416 تماس بگیرید و کلید یک را فشار دهید.

3- حضوری: از طریق مراجعه به Harbour Front Centre به آدرس زیر:

Harbourfront Centre Box Office

235 Queens Quay West, Toronto